

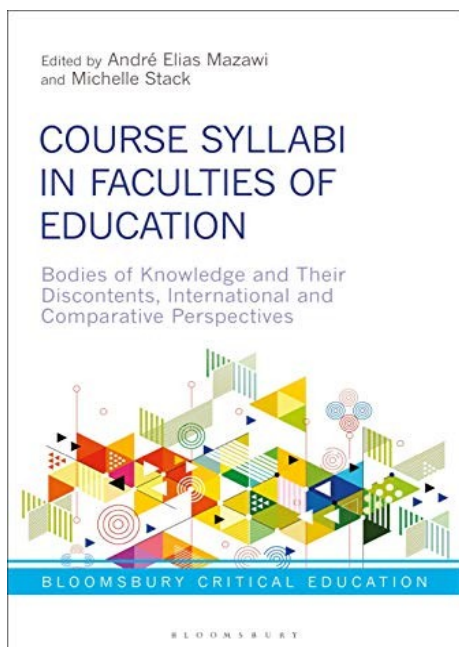
A tanárképzés tanterveinek érzékenysége

Kerekes Rita

a Debreceni Egyetem HTDI Neveléstudományi alprogram hallgatója
k.kerekesrita@gmail.com

Mazawi, A. E. & Stack, M. (Ed.) (2020). Course Syllabi in Faculties of Education. Bodies of Knowledge and Their Discontents, International and Comparative Perspectives. Bloomsbury Academic DOI 105 040/9 781 350 094 277 ISBN 978-1-3500-9427-7

DOI: 10.37205/TEL-hun.2020.3-4.08

A 8/2013 (I. 30) EMMI rendelet tartalmazza a tanárképzés közös követelményeit és az egyes szakok képzési és kimeneti kritériumait, amelyek az egyéni bánásmód érvényesítését is magukban foglalják. A 2019-ben kiadott UNESCO-jelentés egyik fő üzenete az integráció, a társadalmi befogadás fontossága. Ezek az értékek az oktatáson keresztül szolgálják a demokrácia eszméjét, a társadalmi kohéziót, a különböző kultúrák békés egymás mellett élését. Az UNESCO minden tagállamát arra ösztönzi, hogy szenteljen különös figyelmet a globális állampolgárrá nevelésnek a gyermeknevelés, az oktatás és felnőttképzés valamennyi színterén (Nikolitsa-Winter, Mauch & Malouf, 2019). Így a Globális Állampolgárrá Nevelés (GCED) és a Fenntartható Fejlődés Oktatásának (ESD) elemei egyre jobban beépülnek a tanárképzési programok tanterveibe is.

André Elias Mazawi és Michelle Stack (2020) *Course Syllabi in Faculties of Education* című tanulmánykötete a tanárképzés egy speciális szegmensére koncentrál. Az oktatók tapasztalataira támaszkodva a tanárképzési hálókat, a tantárgyleírásokat, és megvalósításuk gyakorlatát vizsgálják a különböző nemzetek eltérő szociokulturális környezetében.

A kötetben megjelent értekezések döntő többsége az eltérő kontextusok mellett a tanárképzés olyan területeit is feltárja, amelyek elsősorban az oktatók tapasztalataira támaszkodva hívják fel a figyelmet a kulturális sokszínűségből, a származásból, a hatalmi hierarchiából és a nemek közti esélyegyenlőségből eredő nehézségekre. A szerzők célja, hogy a könyv a tanárképzésben részt vevő valamennyi szereplőhöz eljusson, képet adva az oktatókat érintő szenzitív kérdésekről. A kötetet tekinthetjük az érzékenyítés sajátos eszközének is, amely a diszkrimináció és az egyenlőtlenségek dimenziói mentén a kurzustematikák megközelítésének szubjektív oktatói háttértényezőit tárja fel. Létezik-e olyan oktatói közösség, amely reprezentálja az adott társadalom sokszínűségét? Vajon rendelkeznek-e olyan tudással az oktatók, amellyel valamennyi társadalmi réteghez, kultúrkörhöz tartozó hallgatót meg tudnak szólítani (Schultz, Elfert & Karsgaard, 2020)?

Szerkezeti felépítés

Az André Elias Mazawi és Michelle Stack szerkesztésében megjelent könyv külső megjelenésében is tükrözi a kulturális sokszínűséget. A tanulmánykötet 22 szerzője hét különböző ország (Irán, Katar, Kanada, Zambia, India, Szaúd-Arábia, Egyesült Királyság) felsőoktatásában oktat, valamennyien a tanárképzés területén dolgoznak. Az értekezések sokszínűek, ami jelentős részben a tanárképzési programok eltérő politikai és társadalmi környezetéből adódik. Az oktatók a kurzus-tervek összeállításával kapcsolatos valamennyi tényezőt igyekeztek körbejárni, így érvényesülnek bennük a személyes tapasztalatok, a szaktudás, az állampolgári és az adott közösséghez való tartozás aspektusai.

A könyv az említett faktorok mentén négy nagyobb fejezetre tagolja a 16 tanulmányt. Az első egység A tudás geopolitikája (Geopolitics of Knowledge) címet viseli, amelyben az oktatást a geopolitikai és az ideológiai környezet mint külső kontextus mentén vizsgálják. A társadalmi méltányosság felsőoktatásban való növelésének kérdésével Schultz, Elfert és Karsgaard kanadai oktatók foglalkoznak. Az ausztrál és a zambiai gyarmatok történelmi örökségének és a jelenkor oktatásának összefüggéseit komparatív elemzésben tárja fel Thomas (Ausztrália), Serenji-Chipindi és Mwaka Chipindi (Zambia). Mehran és Adli az iráni viszonyokat mutatja be az oktatást, a tantestületek munkáját meghatározó ideológiai és geopolitikai elemek kontextusában.

A kötet második egységében található munkák (Building „the House of Life”) a tanárképzésben részt vevő oktatók *az őshonos lakosság, a rasszizmus, a történelmi hagyományok, a gyarmatosítás és a migráció* témaköreivel kapcsolatos nézeteit helyezik a középpontba. Q’um Xiim értekezésében Kanada őshonos lakosainak tanárképzési programjával foglalkozik. Mazawi a gyarmati elnyomás és a földterületért folytatott állandó harc tanárképzésre gyakorolt hatásait vázolja fel tanulmányában. Gill (India) és Uppal (Kanada) írása az egyéni bánásmód, az eltérő kulturális identitásnak megfelelő igények tantervi hiányosságaira mutat rá. Opini és Neeganagwdgin (Kanada) a tanárjelöltek életeseményeinek, élethelyzeteinek oktatásban jelentkező hatását vizsgálja. A szerzők kiemelt fontosságúnak tartják, hogy a hallgatók képzésük során megismerjék a kanadai őslakos népek történelmi gyökereit, a kulturális sokszínűséget.

A könyv harmadik fejezete az interszekcionalitásra (Intersectionalities in Context), az egyenlőtlenségi dimenziók kontextusaira összpontosít. Az interszekcionalitás egyaránt jelenti az etnikai hovatartozásból, a nemből, a szexuális orientációból, a vallási meggyőződésből, a fogyatékoságból, az életkorból és a társadalmi berendezkedés struktúráiból fakadó diszkrimináció különféle dimenzióit, amelyekben az objektív tényezők mellett domináns szerepe van a személyes megélés kérdéskörének is (Fish, 2008; Sebestyén, 2016). Ebben a szakaszban kapnak helyet a gender kérdésekkel foglalkozó tanulmányok, mint a nők érvényesülésének és elismerésének kihívásait – Al-Muftan (Kanada) és AlKhateeb (Katar) –, az etnikai összetételéből származó nehézségeket (Sabharwal, India) és a fogyatékkal élők előítéletekkel kapcsolatos tapasztalatait vizsgáló írások.

A negyedik egységben (Challenging Relations) a kurzustervek összeállításának koncepciójára Samuel Rocha (2020) írása világít rá, amellet, hogy a befejező rész kanadai szerzői a kurzusok koncepciója, programja és a tudás közötti valós összefüggések kérdésére is választ keresnek (Neeganagwedgin & Opini). A könyv utolsó értekezése tematikailag rendszerezve holisztikus képet ad azokról a tapasztalatról, amelyekkel az oktatók szembesülnek a tanárképzési programokban (Stack & Mazawi, 2020).

A tanulmányok tantervi kontextusai

A tanulmánykötet értelmezési keretet ad az olvasónak a különböző oktatási szisztémákról és az oktatáshoz kapcsolódó dokumentumokról. Köznevelési kontextusban a tanterv az oktatási folyamat egységes szabályozását biztosító dokumentum

(Fóris-Ferenczi, 2008), amely az oktatási alapelvek megfogalmazása által irányítási funkcióval bír (Báthory, 1997; Ballér, 2001). Hazánkban a tantervi dokumentumok első megjelenési formája az a sillabusz volt, amely a nevelés céljaira és tartalmi momentumokra összpontosított, majd a társadalmi változásoknak és igényeknek megfelelően fokozatosan fejlődött, gazdagodott új elemekkel (Báthory, 1997; Fóris-Ferenczi, 2008). A tanterv kurrikulumként való azonosítása a pedagógiai folyamat megtervezéséhez kötődik (Báthory, 1997), a tananyag kiválasztását és elrendezését jelenti, amelyben érvényesül a cél-, tartalom- és követelményrendszer (Ballér, 1994).

Mazawi és Stack tanulmánykötetében a szerzők felsőoktatási kontextusban használják a *course syllabi* kifejezést. Ez a fogalom olyan dokumentumot takar, amely a hallgatói összetétel szerint oktatói hatáskörben transzformálódhat. Magyarországon a kurzusok tantárgyleírásának, tematikájának tudjuk leginkább megfeleltetni, tanítási és tanulási útmutatóként, amelynek alapját a tantárgyleírás adja. Ilyen módon bár a szerzők munkáiban a sillabusz kifejezést olvashatjuk, valójában egy kurrikulum típusú tervezési formát takar.

A felsőoktatás tárgyainak kurzusterveit a szerzők olyan dokumentumként értelmezik, amely egyszerre biztosítja az oktató és a hallgató ellenőrizhetőségét, a tantárgy támpontjai által az elszámoltathatóság, a hatékonyság és az ismeretek átadásának minősége jól kontrollálható. A tantárgy programja tájékoztatja a hallgatókat a képzés felépítéséről, céljairól, követelményeiről, valamint tervszerűséget biztosít az ismeretek elsajátításához szükséges feladatok, módszerek megjelölésének segítségével, egyszerre valósít meg támogató és motiváló funkciókat. A tárgy tervezete az elsajátítandó ismereteken kívül magában foglalja az osztálytermi interakciókat és valamennyi résztvevő benyomásait is. A tantárgyterv egyfajta megszólítási mód, amely kommunikációs csatornaként szimbolikus eszközeivel interaktívan hat a befogadóra, általa explicit és implicit célok egyaránt megvalósulnak. Míg az ismeretelsajátítás céljai tisztán láthatóak, és a teljesítményre összpontosítanak, a közvetett aspektusok kevésbé érhetőek tetten.

A tantárgyleírás tükrözi az intézményes szakmai közösség által elengedhetetlennek tartott tudást, kialakításánál azonban fontos az oktató szakmai autonómiája, egyéni döntéseinek mértéke. A kötelező és ajánlott olvasmányok kiválasztása jelzésértékkel bír az oktató/előadó értékítéletével, a szakmai szempontokon kívül a társadalmi és politikai jelenségek értelmezéseivel kapcsolatban is. A tantárgyleíráshoz tartozó szakirodalom nem független a politikai hatásoktól, benne etikai,

társadalmpolitikai és személyes vonások kereszteződéseivel lehettek fel. Az oktató ismeretközvetítése látens módon függ a pozíciójától, intézményi viszonyaitól, politikai hozzáállásától, nemzeti és társadalmi körülményeitől, lehetőségeitől, az adott térségtől. Az, hogy az oktatók tárgyaik oktatása során milyen kritikai elemeket illesztenek be kurzusaik tervezésébe, attól a geopolitikai és társadalmi helyzettől függ, amelyben tanítanak (lásd Mehran és Adli, valamint Chipindi és Chipindi szerzők írásait a kötetben).

A kurzustervek rugalmassága több szempontból is fontos. Egyrészt az oktató meglátásai egy későbbi összefüggésben változhatnak, másrészt a rendszerszintű kötelezettségek, pressziók ellenére a kurrikulum sosem tekinthető véglegesnek, óráról órára alakítja az adott hallgatói csoport is, ugyanakkor meg kell felelnie jogvédelmi szabályoknak és az esélyegyenlőség ideájának is. Ezért olyan rugalmas tervre van szükség, amelynek tekintettel kell lennie a hallgatói jogokra és a fogyatékkal élők támogatására is.

A kötet szerzői eltérően értelmezik a tematika funkcióját. A kulturális sokszínűsége adaptívan reflektáló kurzusterv ideája illeszkedik Samuel Rocha (2020) felfogásához. Rocha a tananyag sablonként való alkalmazása helyett a munkaformát keretjellegét hangsúlyozza, amelyben a tanár-diák kapcsolat formáló erejét, a kreativitást és a tapasztalatot emeli ki. Hamdan (2020) a tantervet személyes befektetésnek tekinti, amely egyfajta garanciát jelent a szaúd-arábiai társadalmi viszonyok pozitív előremozdítására. Glick (2020) nézetei szerint a tematika célja az integráció megvalósítása, amely a rendszerszintű elnyomás kompenzálásának eszköze is lehet. Az integráció Glick olvasatában nem más, mint a kapcsolatok fejlesztése, az együttgondolkodás tere. Közös felelősségvállalásnak, kollektív törekvésnek tekinti a tananyag és tanterv elérhetőségének és befogadásának kialakítását Neeganagwedgi és Opini (2020) is annak érdekében, hogy az intézmény határait átlépve a társadalomban is érzékelhető változásokat eredményezzen. A tanárképzés területének érzékenyebb, méltányosabb és szolidárisabb megközelítése a tananyag oly módon való megközelítését szorgalmazza, amely a kapcsolatok fejlesztésén keresztül oldja a társadalmi ellentéteket.

A sillabusz kialakításának háttérében húzódó, társadalmi-politikai összefüggésekre mutatnak rá a könyvben szereplő értekezések, amelyek egyértelművé teszik a tantervet övező ambivalenciákat, úm. az egyenlőtlenségek újratermelése vagy kompenzációja. Ennek oka, hogy a társadalmi viszonyok: a különböző társadalmi osztályok, a rasszizmus, a nemi alapon vagy a fogyatékoság miatt történő diszk-

rimináció jelen vannak az intézményekben, az oktatókat éppúgy érintik, mint a hallgatókat (Al-Muftah & AlKhateeb, 2020). A tantervek látens módon a térségekre jellemző politikai és társadalmi meghatározottság kötöttsége mentén gerjesztik vagy lazítják az egyenlőtlenségek iskolai reprodukcióját. Ilyen módon a tantervi konstrukciók elválaszthatatlanok az adott társadalmi kontextustól (Mehran & Adli, 2020; Thomas, Serenje-Chipindi & Chipindi, 2020).

Az oktatás a kommunikáció nyitottságát és sokszínűségét szorgalmazza az olyan államok esetében, ahol a gyarmatosító-gyarmatosított közösségeknek, vagy az egzisztenciálisan magasabb és alacsonyabb kasztoknak az együttélés napjainkban is problémát jelent. Különösen fajsúlyos kérdés ez olyan őshonos populációk esetében, ahol a domináns közösség oktatáspolitikai nyomása a kisebbségi kultúra eltűnését eredményezheti. Schultz, Elfert és Karsgaard (2020) tanulmánya hívja fel a figyelmet arra, hogy az tantervi kötöttség gátolja az oktatók képességeinek, szakmai ítélőképességének kibontakozását, annak ellenére, hogy a tanárképzésben fontos volna a dekolonizáció és a kolonizáció közötti konfliktus csökkentése. Ennek lehetséges eszközeként a szerzők olyan ismeretek elsajátítását helyezik előtérbe, amelyek lehetővé teszik, hogy a hallgatók megismerhessék az őseik történelmét, kulturális közegét. A szerzők rámutatnak arra, hogy az egységesítés szándéka, a tantervek homogenizálása nem kedvez az eltérő kulturális arculat kezelésének, akadályozza a tanárképzés megújulását az eltérő társadalmi háttérű szereplők részvételi dinamikájában.

A tananyagok etnográfiai vizsgálata rámutat arra, milyen új tanulási lehetőségek, bevonódási stratégiák bontakozhatnak ki adott körülmények között annak ellenére, hogy a tantárgyleírások számos eleme kötött, annak érdekében, hogy produktívan csökkentsék a tanárképzésben jelenlévő eltérő kultúrák, etnikumok szembenállását (Mazawi, 2020; Gill & Uppal, 2020; Opini & Neeganagwedgin, 2020; Q'um Xiiem, 2020). Gyarmatosított környezetben – mint például Palesztina, India, Kanada – a tanárképzés szorosan összefonódik a dekolonizáló küzdelmekkel (Mazawi, 2020). A második világháborút követően dinamikusabban indulnak meg a gyarmatosított államok függetlenedési kísérletei, azonban a gyarmattartó államok gyakran ma is fenntartják gazdasági és politikai befolyásukat egykori területeik felett, gátolva a gyarmatok valódi kulturális és gazdasági önállóságának visszaszerzését. A tanterv látens módon válhat az ellenállás eszközévé, különösen ott, ahol az oktatókat is sújtja a faji jellegű megkülönböztetés, akár az oktatói, akár a hallgatói közösség által (Gill & Uppal, 2020). A társadalom domináns osztá-

lyához tartozó hallgatók gyakran elutasítóak és kifejezik ellenérzéseiket azokkal a oktatókkal szemben, akik nem tartoznak a velük azonos csoporthoz, kaszthoz. A nem és nemzetiség alapján történő diszkrimináció, kirekesztés megnyilvánul szakmai hitelességük, tekintélyük elvesztésében, képességeik megkérdőjelezésében (Gill & Uppal, 2020). Ez a hátrány halmozottan jelen van, ha több kisebbségi közösséghez tartozik az oktató, így az esélyegyenlőséghez való hozzáférése még erősebben korlátozott. Indiában és Szaúd-Arábiában (Hamdan, 2020) a hierarchikus struktúra elnyomása különösen kidomborodik a dalit nőkkel szemben. A jobb társadalmi helyzetben lévő indiai nők nehezen viselik el, hogy az alacsonyabb osztályból származó hallgatók nem tekintik természetesnek az őket megillető elő-jogokat.

Ambivalencia figyelhető meg a fogyatékkal élők kezelésében is. Az oktatók a fogyatékkal élő hallgatók igényeitől és törekvéseiktől függetlenül túl gyakran próbálják őket előtérbe helyezni, pozitívan diszkriminálni (Janz & Stack, 2020).

Összefoglalás

A tanulmánykötetben szereplő legtöbb országban hiányzik a tanárképzés hivatalos képzési programjaiból a társadalmi igazságosság kérdése, a rasszizmus és az előítéletek kezelése. A jövő tanárainak felkészítése szempontjából nélkülözhetetlen az interszekcionalitás és a szolidaritás fogalmának egyre szélesedő értelmezésének megismerése, éppúgy mint az előítéletek gyökereinek feltárása. A kötet tanulmányai bemutatják, hogy tanárképzés számára az egyik legnagyobb kihívás a társadalmi igazságosság eszközeinek tantervi kidolgozása, ami által az oktatásügy azt célt a is szolgálhatná, hogy valamennyi kisebbség számára az egyenlő jogokat és bánásmódot biztosítson a többségi társadalom. Az inkluzivitás és a lokalitás felértékelődése a tanárképzés kihívásainak esetleges megoldása felé mutat, amely biztosíthatja a tanárjelölteknek számára a kulturálisan alkalmazkodó pedagógiai ismeretek birtoklását (Stack & Mazawi, 2020). Ebben a szituációban sajátos pozícióban vannak az oktatók, akiknek szemléletét meghatározza a saját közegük, mindüknek sajátos oktatói stílusa, eszköztára van, amely egyéni értékrendjükön, világnézetükön alapszik. Ilyen módon tulajdonképpen maga az oktató válik tananyagá.

A könyv feltérképezése során az olvasó már a bevezetőben szembesül a téma összetettségével. A téma alapvetően társadalmi konfrontációk mentén való megközelítése érdekes lehet hazai kontextusban is, hiszen Magyarországon a diszkri-

mináció ilyen fajsúllyal való mérlegelése, taglalása a felsőoktatásban még nem jellemző. A könyv nyelvezete azonban indokolatlanul bonyolult, ami gátolja a gördülékeny olvasást. A tanulmánykötet címe alapján az olvasó várná a konkrétabb tartalmi elemek megjelenését, azonban az értekezésekben a társadalmi-politikai környezet hatása érvényesül elsősorban. A könyvet elsősorban azoknak ajánljuk, akik a felsőoktatás kérdéseivel, a multikulturális dimenzió vagy az esélyteremtés tantervi megjelenésének témakörét tanulmányozzák, mert olvasása jelentős háttérudást tesz szükségessé.

Irodalom

- Al-Muftah, E., & AlKhateeb, H. (2020). Accreditation and the Standardization of Syllabi: Critical Reflections from the College of Education at Qatar University. In Mazawi, A. E., & Stack, M. (Eds.). *Course syllabi in faculties of education: Bodies of knowledge and their discontents, international and comparative perspectives*. (pp. 153–169) Bloomsbury Academic.
- Gill, H., & Uppal, M. (2020). Decolonizing the Concept of Pedagogy of Discomfort in Classrooms, Curriculum, and Syllabi. In Mazawi, A. E., & Stack, M. (Eds.). *Course syllabi in faculties of education: Bodies of knowledge and their discontents, international and comparative perspectives*. (pp. 119–131) Bloomsbury Academic.
- Glick, S. (2020). Mending the (Cartesian) Split: Reflections on Offering a Pedagogy of Wellness to Teacher Candidates. In Mazawi, A. E., & Stack, M. (Eds.). *Course syllabi in faculties of education: Bodies of knowledge and their discontents, international and comparative perspectives*. (pp. 229–244) Bloomsbury Academic.
- Hamdan, A. (2020). The Tension of “Othering” in Writing Course Syllabi in Saudi Arabia. In Mazawi, A. E., & Stack, M. (Eds.). *Course syllabi in faculties of education: Bodies of knowledge and their discontents, international and comparative perspectives*. (pp. 215–228) Bloomsbury Academic.
- Janz, H., & Stack, M. (2020). Thinking through a Course on Educational Technology and Ableism: Implications for Syllabus Design. In Mazawi, A. E., & Stack, M. (Eds.). *Course syllabi in faculties of education: Bodies of knowledge and their discontents, international and comparative perspectives*. (pp. 187–201) Bloomsbury Academic.
- Mazawi, A. E. (2020). Leçons de Ténèbres: Colonialism and Political Struggles over Teacher Education among Palestinians. In Mazawi, A. E., & Stack, M. (Eds.). *Course syllabi in faculties of education: Bodies of knowledge and their discontents, international and comparative perspectives*. (pp. 86–118) Bloomsbury Academic.

- Mazawi, A. E., & Stack, M. (2020). Course Syllabi in Faculties of Education: Bodies of Knowledge and Their Discontents. In Mazawi, A. E., & Stack, M. (Eds.). *Course syllabi in faculties of education: Bodies of knowledge and their discontents, international and comparative perspectives*. (pp. 1–18) Bloomsbury Academic.
- Mehran, G., & Adli, F. (2020). Islamization and Indigenization of Faculties of Education in the Islamic Republic of Iran. In Mazawi, A. E., & Stack, M. (Eds.). *Course syllabi in faculties of education: Bodies of knowledge and their discontents, international and comparative perspectives*. (pp. 51–67) Bloomsbury Academic.
- Neeganagwedgin, E., & Opini, B. (2020). Instructional Design and Pedagogy: Reconceptualizing Practices. In Mazawi, A. E., & Stack, M. (Eds.). *Course syllabi in faculties of education: Bodies of knowledge and their discontents, international and comparative perspectives*. (pp. 245–257) Bloomsbury Academic.
- Opini, B., & Neeganagwedgin, E. (2020). Indigenous and Decolonizing Pedagogy: The Complexities, Tension, and Possibilities of Doing Spirit Work in Teacher Education. In Mazawi, A. E., & Stack, M. (Eds.). *Course syllabi in faculties of education: Bodies of knowledge and their discontents, international and comparative perspectives*. (pp. 132–150) Bloomsbury Academic.
- Rocha, S. D. (2020). An Existential Dimension of the Syllabus in the Life of a Teacher. In Mazawi, A. E., & Stack, M. (Eds.). *Course syllabi in faculties of education: Bodies of knowledge and their discontents, international and comparative perspectives*. (pp. 205–214) Bloomsbury Academic.
- Sabharwal, N. S. (2020). Student Diversity and Discrimination in Indian Higher Education: Curricula Transformation for Civic Learning. In Mazawi, A. E., & Stack, M. (Eds.). *Course syllabi in faculties of education: Bodies of knowledge and their discontents, international and comparative perspectives*. (pp. 170–186) Bloomsbury Academic.
- Shultz, I., Elfert, M., & Karsgaard, C. (2020). The Geopolitics of Knowledge and “the Abyssal Line”: Mapping Teacher Education Syllabi in Canada. In Mazawi, A. E., & Stack, M. (Eds.). *Course syllabi in faculties of education: Bodies of knowledge and their discontents, international and comparative perspectives*. (pp. 21–37) Bloomsbury Academic.
- Stack, M. & Mazawi, A. E. (2020). Toward Provisional Conclusions: Intersections, Crossings, and Praxis: Syllabi and the Politics of Educational Articulation. In Mazawi, A. E., & Stack, M. (Eds.). *Course syllabi in faculties of education: Bodies of knowledge and their discontents, international and comparative perspectives*. (pp. 258–272) Bloomsbury Academic.
- Thomas, M. A. M., Serenje-Chipindi, J., & Chipindi, F. M. (2020). Comparing Course Syllabi from A to Z: Examining the Contexts, Contents, and Concerns

for Social Foundations of Education in Australia and Zambia. In Mazawi, A. E., & Stack, M. (Eds.). *Course syllabi in faculties of education: Bodies of knowledge and their discontents, international and comparative perspectives*. (pp. 38–50) Bloomsbury Academic.

Xiiem, J. A. Q. Q. (2020). Embodying Raven's Knowledge in Indigenous Teacher Education. In Mazawi, A. E., & Stack, M. (Eds.). *Course syllabi in faculties of education: Bodies of knowledge and their discontents, international and comparative perspectives*. (pp. 71–85) Bloomsbury Academic.